

- Drugič, posredovanje človekove lastne duše.

Prva metoda zahteva veliko časa in potrpljenja. Učinki druge metode so lahko nenadni, kot pri spreobrnitvi, ali pa pride do postopnega rušenja miselnih zidov, s katerimi se je človek ogradil od preostalega sveta in soljudi. Trobente Gospoda, duše, *lahko* zazvenijo in povzročijo padec jerihonskih zidov. Psihološka znanost, ki se bo razvila v prihodnosti, se bo med drugim posvečala vzbujanju dinamičnega delovanja duše z namenom pomagati ujeti osebnosti, ki je neprodušno obdana z zidom mentalne materije.

Problemi, ki spremljajo meditacijo in njen rezultat: Razsvetljenje

Naj najprej poudarim, da bom na tem mestu besedo meditacija uporabljal le v ožjem pomenu besede. Intenzivna mentalna osredotočenost, ki povzroča neustrezno mentalno napetost, napačna nagnjenja in asocialno življenje, je tudi oblika meditacije, le da gre pri tem za meditacijo, ki poteka izključno znotraj okvira človekovega lastnega uma. To je pomembno dejstvo, ki se ga moramo zavedati. Takšna meditacija človeka omeji in ga distancira od vseh drugih področij mentalne zaznave; z intenzivno mentalno osredotočenostjo se odpre izjemno močni stimulaciji, ki nima drugega možnega izliva kot v možgane, in sicer prek hrepeneče narave. V tem delu naše študije bomo govorili o meditaciji, za katero sta značilna mentalno osredotočanje in težnja, da se poveže s tem, kar leži onstran posameznikovega mentalnega sveta. Je del človekovih prizadevanj, da bi prišel v stik s svetom bivanja in pojavov, ki *ležijo onstran*. To sem povedal tako, da bi vam vzbudil predstavo o širitvi, vključevanju in razsvetljenju. S temi razširitvami in težnjami človek ne postane asocialen ali zapornik v ječi, ki si jo je zgradil sam. Skoznje naj bi postal državljan sveta; v njem naj bi vzbudile hrepenenje po vključevanju in zlitju s soljudmi; v njem

[464]

naj bi prebudile zavedanje o višjih zadevah in resničnostih; poskrbele naj bi za osvetlitev temačnih mest njegovega življenja in tudi tistih človeštva kot celote. Problemi, ki so posledica razsvetljenja, so v bistvu nasprotje tistim, ki smo jih ravnokar obravnavali. Vsekakor gre za probleme, s katerimi se bo treba soočiti, saj se mnogo inteligentnih ljudi po vsem svetu začneta učiti meditacije. Vzroki vse večjega zanimanja za meditacijo so različni. Včasih se je človek primoran koncentrirati zaradi ekonomskih okoliščin, koncentracija pa je eden prvih korakov v meditativnem procesu; včasih ga k temu žene ustvarjalni vzgib, ki ga spodbuja k iskanju neke teme ali načina ustvarjalnega izraza. Ne glede na to, ali ljudi moč misli zanima iz povsem akademskih razlogov ali pa jih je k temu, da postanejo študenti prave meditacije (mistične ali okultne), spodbudila vizija, vse to spremljajo resni problemi in nevarna stanja in nižja narava se mora v vsakem primeru prilagoditi višjim impulzom oziroma zahtevam; če se ne, so posledice lahko zelo hude. Mora priti do potrebnih prilagoditev, sicer so psihološke, psihopatološke in živčne težave neizbežne.

Naj vam ponovno pojasnim, zakaj pride do tega. Človekovo videnje, vedenje in zavedanje je namreč tedaj večje kot njegova zmožnost, da kot osebnost, dejavna v treh svetovih in torej nezmožna kakršnekoli prave zaznave sveta dušne aktivnosti, to prenese v svoje življenje. »Vase spusti« energije, ki so močnejše od sil, katerih se običajno zaveda. Močne so same po sebi, vendar pa se mu ne zdijo močnejše od dodobra ustaljenih navad in starodavnih ritmov sil osebnosti, s katerimi energija duše pride v konflikt. To seveda povzroča napetosti oziroma težave in brez ustreznega razumevanja tega boja lahko pride do strašnih posledic, s katerimi se bo izurjeni psiholog moral spopasti in na katere bo moral biti pripravljen.

[465]

Z vrstami in naravo koncentracije ter z meditacijo na splošno se ne bom ukvarjal, saj na tem mestu obravnavamo le rezultate, ne pa metode, ki so do njih pripeljale. Naj bo dovolj, če povem, da je človek s svojimi meditativnimi prizadevanji odprl vrata,

skozi katera lahko hote (sčasoma pa tudi zlahka) vstopi v nov svet pojavov, usmerjene aktivnosti in drugačnih idealov. Odprl je okno, skozi katerega lahko vstopi svetloba, ki razkrije to, kar je in je vedno bilo prisotno znotraj človekove zavesti, in tako razsvetlil temačna mesta svojega življenja, življenja drugih in tudi okolje, v katerem se giblje. Odprl se je svetu zvoka in vtisov, ki so sprva tako novi in tako drugačni, da ne ve, kaj naj si misli. Zapade v stanje, ki zahteva pazljivo obravnavo in uravnovešeno prilagajanje.

[466] Človek z dobro mentalno opremo in ustrezno izobrazbo bo, kot si lahko mislite, imel tudi občutek za pravo mero, zmožnost interpretacije in potrpljenje, da usvoji pravo razumevanje, imel pa bo tudi zdrav občutek za humor. Če tega ni, bo (odvisno od tipa in zaznave vizije) zmeden in nezmožen doumeti, kaj se dogaja; pretirano bo poudarjal osebnostne odzive in pojave; njegov uspeh ga bo navdajal s ponosom ali pa bo razvil globok občutek manjvrednosti; morda bo preveč zgovoren ali pa bo tekal sem ter tja v iskanju razlage, tolažbe, varnosti in občutka tovarištva; lahko pride do popolnega zloma mentalnih sil ali pa do poškodbe možganskih celic zaradi napetosti, ki so ji bile podvržene.

Stik z novim svetom in močno mentalno stimulacijo včasih spremlja tudi občutek veselja. Zaradi občutka nezmožnosti, da bi se izkoristila videna priložnost, pa človek pogosto zapade v depresijo. Vidi in ve preveč. Nič več ni potešen s starim načinom življenja, starimi zadovoljstvi in preživetimi idealizmi. Dotaknil se je nečesa višjega in sedaj hlepi po novih, vznemirljivih idejah in širši viziji. Način življenja duše ga je prevzel in ga privlači, a zdi se mu, da ga njegova narava, okolje, oprema in priložnosti znova in znova onemogočajo, in ima občutek, da ne more zakorakati v ta krasen novi svet. Začuti, da bo pač treba še malo počakati in še naprej živeti v istem stanju duha kot doslej, vsaj misli tako oziroma se tako odloči.

Do razširitev, ki jih je dosegel z uspešnim izvajanjem meditacije, ne pride nujno po ustaljeni poti religij ali s tako imenovanim okultnim razodetjem. Do njih lahko pride skozi katerokoli izbrano

življenjsko aktivnost, saj ni življenjske aktivnosti, poklicnega poslanstva, mentalne dejavnosti ali stanja, ki ne bi ponujal ključa za odpiranje vrat do zelenega širšega sveta in ne bi vodil na vrh gore, kjer bi se človeku odprlo širše obzorje in globlji vpogled oziroma vizija. Spoznati mora dvoje:

- Njegova izbrana miselna smer, poklic, življenjsko poslanstvo in njegov osebni trend so le del večje celote. [467]
- Njegova naloga je, da se s svojo neznatno življenjsko aktivnostjo *zavestno* integrira v svetovno aktivnost.

Ker nimamo boljše besede, temu rečemo razsvetljenje. Znanje je oblika svetlobe, saj osvetli področja zavedanja, ki so bila dotlej zavesti nezaznavna. Vsa modrost je oblika svetlobe, saj nam razkriva svet pomena, ki leži izza zunanje oblike. Kakršnokoli razumevanje je evokacija oziroma vzbuditev svetlobe, saj povzroči, da se zavemo vzrokov (oziroma jih ozavestimo), ki ustvarjajo obdajajoče nas zunanje oblike (vključno z našo lastno) in pogojujejo svet pomena, katerega izraz so. Ko ga prvič doživimo in usvojimo, ko prejmemo začetno razkritje, ko začutimo, kakšno mesto ima del znotraj celote, in ko prvič stopimo v stik s svetom, ki vključuje naš mali svet, vedno pride do trenutka krize in nevarnega obdobja. Kasneje, ko nam vse to postane bolj domače in so nas noge že večkrat ponesle tja in nazaj skozi vrata, ki smo jih uspeli odpreti, in ko smo se privadili na svetlobo, ki jo je odprto okno spustilo v naš mali svet vsakodnevnega življenja, smo izpostavljeni tudi drugim psihološkim nevarnostim. Smo v nevarnosti, da si umišljamo, da je to, kar smo videli, vse, kar je možno videti, in tako – na višjem obratu spirale in v širšem smislu – ponovimo napake (ki smo jih obravnavali malo prej) pretirane zavzetosti, napačne osredotočenosti, ozkoglednega prepričanja in fiksne ideje. Postanemo obsedeni z idejo duše; pozabimo, da za svoj izraz potrebujemo izrazno vozilo; podamo se v abstraktni odmaknjeni svet bivanja in občutkov ter izgubimo stik z dejanskim življenjem na fizični ravni. Tako – tudi na višjem obratu spirale – lahko pride do tega, da se

[468] človek z osredotočenostjo svoje zavesti praktično povsem umakne iz življenja znotraj oblike, kar je nasprotje od stanja, ki smo ga že obravnavali, ko v telesu ni bilo prisotne duše oziroma ega. Zanj obstaja le svet duš in hrepenenje po ustvarjalnem delovanju. Ukvarjanje z vsakodnevnim življenjem na fizični ravni pade pod prag zavesti in človek postane sanjav, nepraktičen, vizionarski mistik. Če se dopusti, da to stanje traja dlje časa, lahko pride do resnih težav.

V nadaljevanju si bomo ogledali tudi druge oblike mentalnih težav, ki so posledica razsvetljenja uma z meditacijo. Lahko se jim posvetim le na kratko, saj za kaj več ni časa in se zato ne bom spuščal v podrobnosti. Opišem vam lahko le splošne smernice težav in metode za spopadanje z njimi. Pri reševanju številnih tovrstnih primerov si lahko pomagamo z zdravo pametjo in s tem, da pacientu pojasnimo, da se njegove težave, ki se na začetku morda zdijo obvladljive, lahko razvijejo v nekaj veliko hujšega. Izmed njih se bom dotaknil treh.

Prva izmed teh težav je pogosta, in sicer gre za pretirano aktiven um, ki – včasih nenadoma, včasih postopoma – zaobjame in vidi preveč. Človek ve preveč. Njegovo življenje zato postane neurejeno ter tako polno sprememb, nestanovitnosti in nemira, da se zdi, kot bi bil pod nenehnim stresom. Ob vsem tem se zaveda samega sebe kot tistega v središču, glede svoje mentalne aktivnosti, stikov, iskrivosti, nenehnega analiziranja, h kateremu je nagnjen, in neumornega izdelovanja načrtov pa je prepričan, da niso zgolj odraz njegovih mentalnih sposobnosti, temveč dejanskega duhovnega uvida in modrosti. S tem postane problematičen za vse, ki so z njim povezani, kar pogosto traja dolgo obdobje.

[469] Dokler traja, ni možno storiti kaj dosti. Človek je tako zavzet z nenehno »permutacijo čite oziroma umske tvarine« in neprestanim »izdelovanjem miselnih oblik znotraj mentalnega telesa«, da se v svoji zavesti ne posveča praktično ničemur drugemu. Zavzet je s svojimi obsežnimi načrti, širokopoteznimi projekti, primerjavami in povezavami, ki jih skuša vsiliti drugim in pridobiti njihovo

pomoč za uresničevanje številnih medsebojno nepovezanih idej (če te ne prejme, pa je poln kritike). Dejansko si ne prizadeva, da bi te načrte in ideje pripeljal do uresničitve, saj vse ostaja zgolj na mentalni ravni, v svojem izvornem neizoblikovanem stanju. Vso pozornost namenja prizadevanjem, da bi videl več, vedel več ter zaobjel več podrobnosti in možnosti; zato nima niti toliko energije, da bi eno izmed njih popeljal na nivo hrepenenja in tako storil prvi korak k fizični materializaciji sprevidenega načrta. Če ta način mišljenja goji dolgo časa, se pojavi mentalna napetost, lahko pride do živčnega zloma in včasih do dolgotrajnih težav. A zdravilo je enostavno.

Človek, ki trpi za temi težavami, naj spozna, kako brezploдно je njegovo mentalno življenje. Nato naj si izbere eno mnogih možnih metod dela in eno številnih poti služenja, po katerih se zaznani načrt lahko uresničuje; naj se prisili, da izbrano prenese v manifestacijo na fizični ravni, vse ostale možnosti pa naj opusti. Na ta način bo zmožen ponovno prevzeti nadzor nad svojim umom in ga uravnovesiti; tako se bo priključil vrstam tistih, ki jim je nekaj uspelo uresničiti – ne glede na to, kako neznaten je njihov doprinos. Tedaj postane konstruktiven.

Tovrstne težave sem ponazoril na primeru aspiranta, ki v meditaciji pride v stik s Hierarhijo in ima tako možnost, da zazna miselne oblike, ki so jih ustvarili Mojstri in Njihovi učenci. Enake težave lahko pestijo tudi vse tiste, ki so (z odkritjem mentalne ravni in uporabo osredotočene pozornosti) prodrli v širši svet tistih idej, ki so zrele, da sestopijo na konkretne nivoje mentalne substance. To pojasnjuje, zakaj so številni inteligentni ljudje tako nekoristni in brezploдни. Ukvarjajo se s toliko možnostmi, da na koncu ne dosežejo ničesar. A že en načrt, ki bi ga uspeli uresničiti, ena nit mišljenja, ki bi jo razvili do njene konkretizacije, en zavestno razvit in dodelan mentalni proces jih lahko reši in njihova negativna, brezploдна življenja naredi ustvarjalna in koristna. Tu uporabljam besedo »negativna« v smislu nezmožnosti doseganja rezultatov. Takšen človek je seveda izjemno pozitivno nastrojen do

[470]

svojih tako imenovanih mentalnih domislic in idej, kot tudi kako naj bi potekalo njihovo uresničevanje in zato je težaven za vse ljudi okoli sebe. Njegovi prijatelji in sodelavci so tarče njegovega neusahljivega kriticisma, saj ne sledijo načrtu tako, kot on verjame, da bi morali, ali pa zato, ker niso navdušeni nad množico idej, ki vrejo iz njega. Moramo se zavedati, da takšen človek trpi za obliko mentalne vročice s spremljajočimi izmišljeninami, pretirano aktivnostjo in mentalno razdražljivostjo. Kot sem že omenil, je zdravilo v pacientovih rokah. Naj zavzeto sledi izbranemu načrtu in naj si razsodno in z zdravo pametjo dokaže, da je lahko učinkovit. Svetloba, s katero je prišel v stik z meditacijo, mu je razkrila nivo pojavov in miselnih oblik, ki mu je tuj. Manifestacije, pomeni in možnosti, ki se mu utrnejo, so tako široki, da se mu nedvomno zdijo božanski in zato bistveni. Ker je dramatično središče njegove zavesti še vedno on sam in je še vedno – četudi nezavedno – poln mentalnega ponosa in duhovne ambicije, čuti, da so pred njim velike stvari in da mu morajo vsi okoli njega priskočiti na pomoč, drugače jih ima za zgube.

Druga od težav je *razkritje maje čutov*. Maja je splošen izraz, ki zaobjema tri vidike pojavnega življenja znotraj treh svetov oziroma tri glavne rezultate delovanja sile. Človek je zaradi njih zmeden, iskrenemu aspirantu pa povzročajo številne preglavice. Morda bi vam koristilo, če v nadaljevanju definiram tri izraze, ki jih uporabljamo za opis teh pojavnih učinkov:

- Iluzija
- Slepilo
- Maja

Med tako imenovanimi ezoteriki in okultisti se že dolgo krešejo mnenja, kaj pomenijo. Gre za različice enega in istega koncepta. Splošno povedano, te pojme se je razlagalo dokaj pomanjkljivo. Razlage, ki jih bomo navedli v nadaljevanju, so zaradi omejitev človeške zavesti zgolj izkrivile resnico:

- *Slepilo*. Glede slepila se je izoblikovalo prepričanje, da z njim